

Vybraté práva a povinnosti výrobcu elektriny podľa zákona č. 309/2009 Z. z.

Výrobca elektriny, ktorý využije právo podľa zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 4 ods. 1 písm. b) **na výkup elektriny výkupcom elektriny za cenu vykupovanej elektriny** podľa § 3 ods. 1 písm. b) **je povinný dodať výkupcovi elektriny celý objem vyrobenej elektriny** okrem regulačnej elektriny dodanej pre potreby prevádzkovateľa prenosovej sústavy, elektriny pre vlastné využitie a elektriny, ktorá nebola dodaná prostredníctvom regionálnej distribučnej sústavy, ako ustanovuje § 4 ods. 10.

Výrobca elektriny, ktorý nedodá výkupcovi elektriny celý objem vyrobenej elektriny podľa § 4 ods. 10, sa podľa § 16 ods. 1 písm. ah) zákona č. 309/2009 Z. z. dopúšťa správneho deliktu. Za uvedený správny delikt uloží Slovenská obchodná inšpekcia pokutu od 500 eur do 100 000 eur.

Cenové dopady podľa vyhlášky č. 18/2017 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike

Ak výrobca elektriny využil právo na výkup elektriny výkupcom elektriny za cenu vykupovanej elektriny, má nárok na výkup elektriny podľa ustanovení § 10a vyhlášky č. 18/2017 Z. z.

Schéma podpory elektriny je v princípe nastavená tak, aby bez ohľadu na aktuálny cenový vývoj mal výrobca elektriny zabezpečenú návratnosť investície. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví za týmto účelom schvaľuje alebo určuje pre podporovanú elektrinu vyrobenú v zariadení výrobcu elektriny cenovým rozhodnutím cenu (cena pre stanovenie doplatku).

Ak sú trhové ceny elektriny nižšie ako cena elektriny schválená alebo určená úradom, výrobca elektriny má okrem práva na výkup elektriny výkupcom elektriny za cenu vykupovanej elektriny nárok aj na podporu formou doplatku vo výške rozdielu ceny schválenej alebo určenej úradom a ceny vykupovanej elektriny.

Ak sú trhové ceny elektriny vyššie ako cena elektriny schválená alebo určená úradom, výrobca elektriny má právo na výkup elektriny výkupcom elektriny za cenu vykupovanej elektriny, ktorá sa rovná cene elektriny schválenej alebo určenej úradom a doplatok sa takom prípade rovná nule, nakoľko výrobca elektriny dostane za vykúpenú elektrinu cenu schválenú alebo určenú úradom, ktorá je v prípade výkupu cenovým stropom.

Uplatnením cenového stropu v prípade vysokých trhových cien elektriny sa na jednej strane zamedzuje tzv. prekompenzácií (tzn. neprimeranosti podpory), na druhej strane sa v systéme podpory generujú tzv. nadvýnosy v zmysle § 10a ods. 9 vyhlášky č. 18/2017 Z. z. Nadvýnosy sa vracajú späť do systému podpory elektriny a znižujú celkové náklady na podporu výroby elektriny z OZE a VÚKVET, ktoré sa následne premietajú do tarify za prevádzkovanie systému (čím nižšie sú náklady na podporu výroby elektriny z OZE a KVET, tým nižšia je tarifa za prevádzkovanie systému pre všetkých koncových odberateľov elektriny).

V prípade, ak výrobca elektriny do systému podpory vstúpi, stáva sa „chráneným“ v zmysle možnosti uplatnenia práv daných zákonom č. 309/2009 Z. z. – najmä právo na výkup elektriny výkupcom elektriny za cenu vykupovanej elektriny (v súlade s vyhláškou č. 18/2017 Z. z. maximálne do výšky ceny schválenej alebo určenej úradom) a právo na doplatok vo výške rozdielu ceny schválenej alebo určenej úradom a ceny vykupovanej elektriny. V takom prípade sa výrobcu elektriny hrozby trhu nijako nedotknú. Zároveň však nevyužije prípadné príležitosti trhu. Súčasne je **výrobca elektriny viazaný povinnosťami** danými zákonom č. 309/2009 Z. z. – v prípade

výkupu elektriny najmä povinnosťou **uzatvoriť zmluvu o povinnom výkupe** elektriny s výkupcom elektriny
a **dodať výkupcovi elektriny celý objem vyrobenej elektriny**.

Ak výrobca elektriny porušuje svoju povinnosť dodať výkupcovi elektriny celý objem vyrobenej elektriny, pri súčasných vysokých trhových cenách elektriny **to znamená, že výkupca elektriny nevracia do systému podpory nadvýnosy** (nakoľko ich nerealizuje z dôvodu, že mu výrobca nedodáva elektrinu). **Nadvýnosy sa tak nedostanú k zúčtovateľovi podpory, čím sa nepriamo zvyšujú náklady na podporu výroby elektriny z OZE a KVET**. Dôsledkom je zvýšenie tarify

za prevádzkovanie systému (čím vyššie sú náklady na podporu výroby elektriny z OZE a KVET, tým vyššia je tarifa za prevádzkovanie systému) pre koncového odberateľa elektriny.